

sport og universitetsliv, »College«, er da også konflikten: bogen kontra sporten. Keaton spiller rollen som bogormen Ronald, der bliver student og brillører ved afslutningen med en forelæsning om »The Curse of Athletics«; det går op for Ronald, at man øjensynlig ikke både kan være populær hos lærere og elever. Ronalds pige, Mary, og en atletisk rival skal begge på college bag efter, så Ronald finder det klogest at gøre ligeså, selv om han bliver nødt til at skaffe sig midler ved at tage småjobs i universitetsbyen. På college går det efterhånden op for Ronald, at hans boglige kvalifikationer ikke er nok, han bliver nødt til at hellige sig sporten og dyrke noget »fizzical exercise«, hvis pigen ikke skal miste interessen for ham. Ronald forsøger sig nu i alle atletikgrene, men med lige katastrofalt resultat hvad enten han løber hækkeløb, kaster diskos eller springer højdespring. Først da Mary til slut er blevet låst inde og trængt op i en krog af den sportslige rival, der såmænd bare vil giftes med hende, lykkes det for Ronald at udfolde sig i en redningsaktion af mesterlige sportspræstationer, og i en dynamisk slutspurt undsætter han den nødstedte heltinde. Filmens sidste sekvens – Keatons besynderligste film Slutning – består af fem korte indstillinger (ikke, som hævdede, »stills«), der synes tænkt som en visualisering af det sproglige udsagn: »De blev gift og levede lykkeligt til deres dages ende«. Man ser Ronald og Mary gå ind i kirken og forlade den som ægtefolk; man ser dem med små børn; som gamle, og til sidst gravstedet med to sten.

»College« er lavet i 1927, altså i året mellem mesterværker som »The General« og »Steamboat Bill Jr.«, med Laurel & Hardy-instruktøren James W. Horne som instruktør; men den hører blandt Keatons svageste langfilm. David Robinson oplyser i sin bog om Keaton, at det sluttelige stangspring var den eneste gang i sin karriere Keaton anvendte stuntman; det er måske symptomatisk for filmen, for Keatons fysiske udfoldelse er væsentlig mindre fantasifuld end den plejer. Intrigen holder ikke tilstrækkeligt sammen på de enkelte optrin, det fremstår som en samling løsrevne farcesituationer, nogle gode – som når Ronald bag disken i isbaren prøver at få det rette professionelle tag på tilberedelsen og serveringen af en ice cream soda – men især mindre gode som hele rækken af de ret mekaniske sports-gags, der afleveres i en monoton montage-sekvens. Temaerne forekommer heller ikke helt gennemspillet, f. eks. kommer der ikke rigtig noget ud af den konflikt der antydes i Ronald mellem afhængigheden af moderen og interessen for pigen; visuelt er det glimrende fremstillet i en kort scene, hvor han står imellem de to kvinder og ikke kan beslutte sig til, hvem han skal holde paraplyen over, men derved bliver det.

»College« er ikke hvad angår det plotmæssige og det gag-tekniske på højde med den to år tidligere Harold Lloyd-farce over samme emne, »The Freshman« (som Fred Newmeyer og Sam Taylor instruerede), men selv i sine svage værker er den melankolske Keaton mere menneskeligt vedkommende end den ukueligt optimistiske Lloyd.

Peter Schepelern

■ BUSTER SOM SPORTSIDIOT

College. USA 1927. Dist: United Artists. P-selskab: Buster Keaton Productions Inc./Joseph M. Schenck Productions Inc. P: Joseph M. Schenck. P-sup: Harry Brand. Instr: James W. Horne. Manus: Carl Harbaugh, Bryan Foy. Efter: egen fortælling. Foto: J. Devereux Jennings, Bert Haines. Klip: J. S. Kell. Ark: Fred Gabourie. Medv: Buster Keaton (Ronald), Anne Cornwall (Mary Haines), Harold Goodwin (Jeff Brown), Snitz Edwards (Edwards, rektor), Florence Turner (Ronalds mor), Flora Bramley (Marys veninde), Buddy Mason, Grant Withers (Jeffs venner), Carl Harbaugh (Rotræner), Sam Brawford (Baseballtræner), Lee Barnes, Paul Goldsmith, Morton Kaer, Bud Houser, Kenneth Grumbles, Charles Borah, Leighton Dye, »Shorty« Worden, Robert Boling, Erick Mack samt University of Southern California Baseball Team. Længde: 65 min. ca. 1800 m. Censur: Rød. Udl: Camera. Re-prem: Camera 18.4.73. Oprindelig prem: Grand 17.11.27., dengang distribueret af United Artists. Oprindelig prem-titel: Buster Keaton som gå-gængermand.

MIN YNDLINGS-PERVERSION

Det hænder ikke sjældent, når man står overfor noget, der skal være morsomt, at man gribes af en fornemmelse af, at dette her uden tvivl har været vældigt fornøjeligt at lave, manuskriptet har været den rene spas, og der er blevet klasket en hel del venskabeligt og indforstået på lårene under tilblivelsen. Det er i hvert fald morsomt tænkt, kan man forstå. Fornemmelsen opstår naturligvis, når man er positivt stemt (og det er jeg som bekendt altid) overfor værket, samt når værket altså ikke indfrier forventningerne eller opfylder intentionerne men på den anden side undgår det reaktionære og det bagstræveriske.

Jeg havde den fornemmelse under størstedelen af Woody Allens »Min yndlingsperversion« (en uforståelig dansk titel). Kun den sidste sketch virkede befriende harmonisk og original.

Woody Allen er en omkringfarende komiker, der ikke mindst støtter sig til den evige talestrøm, ordenes og sætningernes tætflettede hegn mod neurosernes blomstring og værn mod sansernes sammenbrud. Og det har altså noget med hans erotiske liv (eller mangel på samme trods heftige ønsker) at gøre. »The quack from Vienna« er usynlig tilstede, hvor Woody Allen end går, og han er ikke ubetinget nogen skæg sengekammerat. Resultaterne af de introversioner, han forårsager, kan blive pinligt private, hvis de ikke ansues på en sådan måde, at de bliver symptomer på almene tilstande, tendenser i tiden, mærkelige moder. Det er det sædvanlige. (Se i øvrigt Ib Lindbergs »Woody Allen – en introduktion« i Kosmorama 113).

I »Min Yndlingsperversion« forekommer det mig, at forfatterens verbale fantasier har fået lov til at dominere instruktørens billedsyner, og en række scener i f. eks. sketchen om Dr. Bernardos sexklinik og kæmpebrystet forekommer inderligt overflødige og småsludrende: middagsamtalerne om de fantastiske eksperimenter, Allen og pigen snak om det fantastiske kæmpebryst running loose, betjentens replikker. Det hele tjener til at trække sketchen i langdrag, og det oprindelige formål – at lade os op til mødet med billederne af det, der har været talt så meget om, er spildt. Den omvendte teknik forekommer mig mere givende, når man vil chokere grinagtigt. Men Allen bruger samme teknik i zoerastisk sketchen – der overlever et godt stykke af vejen takket være Gene Wilders ultra-slow camera-look og et underspil, der må gøre en John Mills grøn af misundelse, og han bruger den i sketchen med kyskhedsbæltet (og afrodisiaka), så man rigtig kan få tid til at fordybe sig i det anekdotiske. Det er ikke velovervejet.

Afslutningens gigantiske gimmick redder meget. Woody Allen har forestillet sig kroppens kemiske funktion som et enormt teknisk anlæg, et kontrolcenter i stil med Cape Kennedy, hvor effektive teknikere sætter alle kræfter, al viden og al teknik ind, hver gang personen stiller krav til sin krop. Og det gør han altså her især i seksuel henseende, og Allen sidder sammen med utallige andre spermatozoer og venter på – som faldskærmsjægere i en kæmpekabine – at blive fyret af. Problemet er så, om det lykkes, for der er mange odds imod kontrolcentrets anstrengelser.

Sketchen lykkes vidunderligt. Dels er den groteske demonstration af knaldets kemi umiddelbart grinagtig, og dels spiller sketchen på vort kendskab til Apollo-projekternes kittelklædte kontrolrumsaktivitet, og det må være kombinationen af de to elementer, der har fået Allen til at begrænse de verbale vittigheder til et for ham hidtil ukendt minimum. Tempoet er afpasset efter handlingen – og det vil sige, at det accelererer sjofelt, og rekvisitterne indgår – modsat sexklinik-sketchen – naturligt og ubesværet i helheden.

Jeg skal vogte mig for at frakende Allen instruktørtalent, men foreløbig synes han for begejstret for sine ideer, for skånsom overfor det skrevne og for glad for det talte. Det er måske for uentusiastisk at ønske ham en lugekone-instruktør, der ejede den nødvendige afstand til stoffet, men »Min Yndlingsperversion« kunne være blevet langt bedre af det. Den kunne frem for alt være blevet til en række kapitler, essays, i stedet for som nu en række tilfældige sketches om tilfældige erotiske emner.

Poul Malmkjær

Credits til filmen findes i Woody Allen-filmografien i Kosmorama nr. 113.